

A „jó élet kulcsai”

Múzsza Művészeti Fesztivál Nógrád megyében

*„Ha én egyszer ilyet szervezhetnék!”
Az első fesztivál Gálaprogramján ült meg bennem ez a gondolat, látva a sok-sok örömtől csillogó gyerekszemeket, gyönyörű viseletben éneklő idős embert, fergetes néptáncosokat, amatőr alkotók káprázatos képzőművészeti alkotásait.*

Sikerült. És ajánlom szeretettel: mindenkinek legyen egy Múzsája!

A Múzsza Kistérségi Összművészeti Fesztivál gondolata a pásztói járásban született meg négy évvel ezelőtt, a Közkinccs Kerekasztal sikeres működésének művészeti ágaként. A Pásztói Művelődési Központ vezetője, Antalné Prezenszki Piroska és munkatársai – Bottyán Katalin, Kárpáti Mónika – a térség településeit vonták be a kulturális seregszemlébe és elindították útjára az amatőr alkotók és előadók fesztiválját négy kategóriában: tánc, irodalom, énekelés és hangszeres zene valamint képzőművészet.

A fesztivál megrendezésével a művészeti találkozók, versenyek régen jól működő hagyományát szerették volna továbbvinni, ahol valamennyi korosztály, és számos művészeti ág amatőr képviselői lehetőséget kapnak a bemutatkozásra, tehetségük megmutatására. Felkért szakértő zsűritől kapnak segítséget ahhoz, hogy szakmailag továbbfejlődhessenek, művészeti tevékenységüket minél magasabb színvonalon műveljék, továbbá megismerhessék egymás munkáját, szakmai és emberi kapcsolatokat építsenek. A résztvevő csoportok, előadók és a közönség is identitást erősítő kulturális és közösségi élményekhez jutott a programorozat folyamán. A rendszeressé váló próbák nem csak a hangokat és a tánclépéseket csiszolták, hanem összekovácsolták a közösséget is.

2013-ban a Nemzeti Művelődési Intézet Nógrád Megyei Irodája, az országos intézet januári újjászervezése után, tágabb lehetőségekkel kapcsolódott be az addig is figyelemmel kísért fesztiválsorozatba, és segítette annak a pásztói járásban megvalósulását. A települések szellemi értékeinek megmutatása: az amatőr előadók bemutatkozó elődöntőinek sora összekapcsolódott a települési értéktárak csodálatos gyűjteményeinek feltárásával, megmutatásával. Egy-egy értéktár-nap bővelkedett a tárgyi és szellemi gazdagságban, és ez inspirált bennünket, hogy összhangban a megyei iroda céljaival, a többi járásba is

továbbvigyük a kezdeményezést, és felmenő rendszerű megyei fesztivált szervezzünk.

2014-ben három járásban indult el a Múzsza Művészeti Fesztivál hódító útjára. A salgótarjáni járásban Kémeri Judit, a szécsényi járásban Szigeti Lászlóné voltak az elődöntők mentorai az idén. A görög költő, Szolón szerint a múzsák a „jó élet kulcsai”. Jelenlétük jólétet és barátságot hoz. A fesztivál idei sorozata beigazolta ezt.

Páratlan az az összefogás és megmozdulás, mely az elődöntőknek helyet adó településeken jelen volt! Buják, Nagylóc, Ságújfalu, Nógrádmegyer, Endrefalva, Karancsalja, Tar, Etes, Pásztó, Mihálygerge, Palotás, Rimóc – az elődöntőknek helyet adó települések voltak májustól októberig. A Gálaprogramra Salgótarjában, a József Attila Művelődési és Konferencia Központban került sor november elején.

A településeken polgármesterek, jegyzők, kulturális szakemberek, civil szervezetek, általános iskolai vezetők, kulturális közfoglalkoztatottak segítették azt az előkészítő és lebonyolító munkát, mely az amatőr előadókat színpadra segítette a színvonalas, tartalmas elődöntők során. A kötődött barátságok, kapcsolatok, a kialakult szakmai és települési együttműködések az élet számos területén is kiváló kapcsolati tőkét jelentenek a fesztiválsorozat szervezőinek, jelentkezőinek, résztvevőinek egyaránt.

A Gála program szervezői

Az előadók, kiállítók számára az egymás előadásából, alkotásából merített tudás és megerősítés mérhetetlen erejű. A települések vezetői, lakosai, pedagógusai helyi előadóikat figyelemmel kísérték járásuk elődöntőin, eljártak egymás településeire, s ez további ismerkedésre, kapcsolatépítésre adott lehetőséget. Ugyanígy az egy-egy településen a szervezésben részt vevő segítők is követték a helyi fellépőket – és gyűjtötték a tapasztalatot saját munkájukhoz. Ezáltal egy olyan hozadéka is lett a fesztiválsorozatnak, mely a megye kultúrájáért tevékenykedőket szorosabb együttműködésre ösztönözte.

A Múza Művészeti Fesztivál a számok tükrében

A pásztói, a salgótarjáni és a szécsényi járás 36 településéről összesen 532 versenyző indult az elődöntők során a megmérettetésen. A bátonyterenyei és a balassagyarmati járásból egy-egy vendég előadó színesítette a megyei palettát. A képzőművészeti kategória legjobbainak tárlatát, melyen 34 alkotó egy-egy alkotását láthattuk, a Balassi Bálint Megyei Könyvtár fogadta be, és tárta a látogatók elé három héten keresztül.

A próza kategóriában a legfiatalabb „versenyző” 5 éves óvodás, a legidősebb néni pedig 82 esztendő volt. Szavalt verset polgármester, amatőr költő, anyuka gyermekeivel. A klaszszikus gyermekversektől a népmeséken át az identitást erősítette a palóc mesék sokasága, melyet sok előadó díszes viseletben adott elő a zsűri előtt. Számomra legmeghatóbb a kamasz nyakigláb lányok és fiúk őszinte

lelkesedése volt: felvállalva mutálást, pattanást, szépen szavalták Váczi Mihály, Radnóti sorait. Ritka ez a mai fiatalok között.

A tánc kategória volt talán a legszínesebb, legszélesebb palettájú. A modern táncoktól a versenytáncokon át néptánc, hip-hop, hastánc, egyéni, páros és csapatban előadott produkciók kápráztattak el bennünket. Volt, hogy a zsűri – alátámasztva

Baranyi Liliána óvodás versmondó a szécsényi járás próza elődöntőjén

A Bujákon rendezett próza elődöntő résztvevői

döntését – szintén felpattant a színpadra, és ellettett egy rimóci párost, vagy tartott egy hip-hop bemutatót. A mozgás, a zene ritmusának a testben megelevenedése: örömmel táncoltak és örömmel néztük őket!

Az énekes és hangszeres zene virtuózaitól mind hangszerekben – többek közt tekerőlant, gitár, zongora, furulya, fuvola, hegedű, szintetizátor – mind az előadott művekben a zeneirodalom széles tárát hallhattuk. A kamasz rock-zenekarok lelkesedése, az egymásnak felelgetős népdalok, a sokszoknyás nénik tájszólásos ringatói, a katonadalok harsánysága magával ragadó volt. A díszes viseletben előadott női és férfi népdalcsokok a népi élet mindennapjainak pajzánosságát sem nélkülözték – felvidítva az amúgy sem szomorkodó zsűrit, és derűtséget okozva a nézők között. Van valami báj abban, amikor a meglett korú férfiak szerelmes dalokat énekel a nagymamakorú hölgykórusnak.

A képzőművészet kategória okozta a zsűrinek a legtöbb fejtörést: csodálatos alkotások gyűltek össze, de a járásonkénti továbbjutók száma és a lendő kiállító tér nagysága kemény háttér szabott a gálára vihető alkotások számának. Fa, fém, üveg, bőr, főkötő, kötények, szőttes, csuhé, fotó, festmény, grafika, ékszer – baba, szék, kézimunkák: horgolt, csipke, gobelin... felsorolni is lehetetlen, milyen sokféle volt a tárlatokon bemutatkozó alkotások sora! A képzőművészeti alkotások egy-egy járásban több hétig voltak látogathatók, és sokan meg is tekintették őket a járásokból, sőt, az abban az időben a településre kirándulók közül is, még az ország más tájairól érkezők

A Muzsla Néptáncgyűttes bemutatkozása a Gálaprogramon

A Havanna Senior Táncscapat „Palotás” táncbemutatója Mihálygergén, a salgótarjáni járási táncelődöntőn

A Rajeczky Szimpatikusok a pásztói járás hangszeres zene elődöntőjén

A Szurdokpüspöki Hagyományörző Együttes a pásztói járás hangszeres zene elődöntőjén

is gyönyörködhetek bennük. A kiállítások hosszú távú látogathatóságát segítette, hogy a településen dolgozó közösségi munkásaink a II. kulturális közfoglalkoztatási programban, tárlatvezetőként is, felügyeletet biztosítottak.

Elmondhatjuk, hogy az a közművelődési kezdeményezés, amit ez a művészeti fesztivál jelent a megye kulturális életében, csupán erkölcsileg mérhető. A kapcsolati tőke hozadéka óriási, és egyre bővül majd a járások számának bővülésével. Az a számos amatőr előadó, aki színpadra állva közönség előtt mutathatta meg tehetségét, énekes vagy hangszeres tudását, előadói képességeit, táncvirtuozitását, a palóc hagyományok: a dalok, mesék, a tájszólás, viselet megjelenítésében, a hagyomány felélevenítesével – gazdagodott élményben, tudásban. De gazdagodott lehetőségekben is: a válogatók alkalmával előfordult, egy-egy település máris meghívta rendezvényére, szüretre, városnapra a kiemelkedő produkciókat. Ez nagy lehetőség az amatőr előadóknak, hogy nagyközönség előtt is bemutatkozhasanak.

A Múzsza Művészeti Fesztivál a megyei iroda feladatfinanszírozási programjai között az idén is szerepel. Nógrád megye hat járásában tervezük megvalósítani az amatőr előadók fesztiválját – a barátság jegyében.

MÁTÉ LÁSZLÓNÉ a Nemzeti Művelődési Intézet Nógrád Megyei Irodavezetője.